

"Din bir imtihandır." İmtihan neden iman-küfür cihetinde olmuş; itikadi sınav yerine, ameli sınav olamaz mıydı?

İman ile amel arasında sıkı bir bağ, kopmaz bir ilişki bulunuyor. Bu yüzden iman ile ameli bütünü ile birbirinden ayıramayız. Amel imanın bir sonucudur; dolayısı ile iman zaruri olunca amel de zorunlu olur.

Mesela, her insan cennet ve cehennemi gözleri ile görüp iman etmiş olsa idi, amelsiz ve ibadetsiz kalmaları mümkün olmazdı. Bu durumda imtihanın bir anlamı kalmıyor. Demek amelin değer ve kıymeti, gayba iman etmekle ölçülen bir durumdur. Yani mutlak inanç mutlak ameli gerektireceği için, itikadın ayan beyan olması imtihan formatını anlamsızlaştırır.

Öyle ise imtihanın olabilmesi ancak ve ancak imanın gaybi olması ile mümkündür.

"Din bir imtihandır. Teklif-i İlâhî bir tecrübedir. Tâ, ervâh-ı âliye ile ervâh-ı sâfile, müsabaka meydanında birbirinden ayrılın. Nasıl ki bir madene ateş veriliyor, tâ elmasla kömür, altınla toprak birbirinden ayrılın. Öyle de, bu dâr-ı imtihanda olan teklifât-ı İlâhiye bir iptilâdır ve bir müsabakaya sevtir ki, istidad-ı beşer madeninde olan cevâhir-i âliye ile mevadd-ı süfliye birbirinden tefrik edilsin."(1)

(1) bk. [Sözler, Yirminci Söz, İkinci Makam.](#)